

Ügyszám: NAIH/5211/2/2021.

Dr. Vejkey Imre úr részére
elnök
Igazságügyi Bizottság
Országgyűlés

iub@parlament.hu

Tisztelt Elnök Úr!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) folyamatosan figyeli az Országgyűléshez benyújtott törvényjavaslatokat az adatvédelmi és információszabadságot érintő jogszabályváltozások nyomán követése érdekében. Így tekintettük át a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló T/16365. számú törvényjavaslatot, annak előkészítése során, annak véleményezése iránt a Hatósághoz megkeresés a korábbiakban nem érkezett. Kérem, engedje meg, hogy a törvényjavaslattal kapcsolatban álláspontomról tájékoztassam. Előrebocsátom, hogy a törvényjavaslat olyan alkotmányossági kérdéseket is felvet, amelyek túlmutatnak a Hatóság feladat- és hatáskörén, ezért azokkal kapcsolatban állást foglalni nem áll módomban, az alábbiakban a személyes adatok védelmével kapcsolatos kérdésekre szorítkozom.

Általánosságban a javaslat mögött álló jogpolitikai célt – a gyermekek jogainak védelmét, a sérelmükre elkövetett bűncselekmények megelőzését – támogatandónak és a jogalkotás eszközeivel is elősegítendőnek tartom, akár a javaslattal célzott azon módon is, amely a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával jár együtt. Ugyanakkor, megítélésem szerint a benyújtott törvényjavaslat még pontosítást igényel annak érdekében, hogy az adatvédelmi követelmények is megfelelően érvényesüljenek. Álláspontom szerint a javaslatban foglalt garanciális szabályok jelenleg még nem elégségesek, azok nem felelnek meg maradéktalanul az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) alapvető követelményeinek. A javaslat jelenlegi rendelkezései ugyanis nem csökkentik megfelelő mértékben annak kockázatát, hogy nagy mennyiségű bűnügyi személyes, valamint különleges adatot a javaslatban meghatározott céltól eltérően – tehát jogellenesen – használjanak fel.

A javaslat 5. §-a új alcímmel és új 75/B. és 75/C. §-okkal egészíti ki a bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Bnyt.) V. Fejezetét. Ezen

rendeletek szerint a javaslatban meghatározott személyek számára elektronikus úton hozzáférhetővé válnának egyes bűncselekményt elkövető személyek személyes adatai.

A bünygyi nyilvántartásból a javasoltak szerinti adattovábbítás mint adatkezelési művelet szabályozása során szem előtt kell tartani az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkében meghatározott alapelveket, pl. a jogszerűség, tisztességes eljárás és átláthatóság követelményét, a célhoz kötöttség és az adattakarékosság elvét. A tervezett adatkezelés vonatkozásában mellőzhetetlen az általános adatvédelmi rendelet 35. cikkében meghatározott adatvédelmi hatásvizsgálat készítése is, tekintettel arra, hogy a rendelet 35. cikk (3) bekezdés b) pontja nevesíti a hatásvizsgálati kötelezettséget a személyes adatok különleges kategóriái, vagy a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és bűncselekményekre vonatkozó személyes adatok nagy számban történő kezelése esetére.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 25/G. § (6) bekezdése alapján a javaslat szerinti, ún. kötelező adatkezelés esetén az adatvédelmi hatásvizsgálat lefolytatása elsősorban az adatkezelést előíró jogszabály előkészítőjének kötelezettsége.

Igen fontos szempont a hatásvizsgálat elvégzéséhez, hogy a javaslat szerint az elektronikus hozzáférést biztosító mechanizmus az ügyfélkapuhoz fog kapcsolódni, amely körülmény önmagában is adatvédelmi-adatbiztonsági kockázatok azonosítását és azok kezelését teszi szükségessé. Ilyen hatásvizsgálat elkészültéről, annak eredményéről a Hatóságnak nincs tudomása.

A Bnyt. javasolt 75/B. § (3) bekezdése határozza meg, hogy mely személyek, milyen feltételek teljesülése esetén jogosultak az elkövetők egyes személyes adatainak megismerésére. A (3) bekezdés b) pontja, amely szerint a lekérdezés feltétele, hogy az érintett adatainak megismerésére jogosult személy „*megítélése szerint*” az adatok megismerése a cél eléréséhez „*feltehetően szükséges*” olyan, kizárólag a lekérdezést végző szubjektív tudati hozzáállásában megnyilvánuló feltétel, amelynek teljesülése objektív eszközökkel nem ellenőrizhető, így parttalan, adatvédelmi szempontból garanciális jelleggel sem bír, így a jogellenes, céltól eltérő adatmegismerésekérdemi korlátjának sem tekinthető.

A javaslatnak ehelyett legalább arról kellene rendelkeznie, hogy a lekérdezési jogosultság (az a pontban meghatározott feltételek teljesülése mellett) kizárólag abban az esetben áll fenn, ha az az adatkezelés céljához szükséges továbbá annak érdekében, hogy a nyilatkozat tartalma és az adatkezelés szükségessége utólag ellenőrizhető legyen, szükségesnek tartom annak előírását is, hogy a hozzáférés során kötelező legyen megjelölni annak konkrét indokát. Ez lehetővé teszi, hogy adott esetben akár megállapíthatóvá váljon a lekérdezés jogellenessége, és így annak jogkövetkezményei alkalmazhatóak legyenek. Megjegyzem, hogy az ismertetettel analóg a szabályozás a Bnyt. hatályos 70. §-ában is, amely szerint adatigénylés esetén az adatok akkor továbbíthatók az arra jogosultak részére, ha az adatigénylő pontosan megjelöli az adatátvitel célját.

A Bnyt. javasolt, új 75/C. § (1) bekezdésében nem értek egyet azzal a rendelkezéssel, amely szerint több azonos nevű érintett esetén minden további feltétel teljesülés hiányában megismerhetővé kell tenni minden érintett adatait.

Egy némileg a helyzettel analóg hatályos szabály szerint, amikor a rendőr a rendőrségről szóló törvény alapján az igazoltatott személy személyazonosságának megállapítása vagy ellenőrzése érdekében képet készít az érintettől, majd azt beküldi elektronikus formában az arcképelemző tevékenységet végző szervhez, automatizált összehasonlítás után a rendőr a központi szervtől öt arcképet kap vissza, amelyek a nyilvántartásból származnak, és ezek közül a rendőr csak az általa kiválasztott, az eredetihez leginkább hasonlító képhez tartozó személyes adatokat ismeri meg. Ugyanígy a gyermekek ellen szexuális jellegű bűncselekményt elkövetők lekérdezésénél sem látom arányosnak, hogy pusztán névegyezés okán a lekérdezést végző minden elkövető személyes adatait megkapja, szűkítő feltételek (pl. lakhely megjelölése, arckép alapján a személyazonosság pontosítása, kiválasztása) hiányában is.

A Bnyt. javasolt, új 75/C. § (2) bekezdésében álláspontom szerint súlyos jogbizonytalanságot okoz, hogy a rendelkezés első és második mondata tartalmilag ellentmond egymásnak. Míg az első mondat alapján a lekérdezéssel megszerzett adatok harmadik személy számára történő átadását lehetővé teszi és jogszerűnek ismeri el, a következő mondata szerint tilos azokat többek között „terjeszteni”. Ez az ellentmondás mind a lekérdezést végző személy, mind az adatkezelés jogszerűségét vizsgáló hatóságok számára is jogalkalmazási akadályt fog jelenteni, mivel nem világos, hol húzódik a határ a harmadik személy számára „megismerhetővé tétel” és a „terjesztés”, azaz a jogszerű és a jogellenes magatartás között. Ha a szülő átadja a négy nagyszülőnek az adatot, az már terjesztés? És ha a szülői munkaközösség tagjainak adja át, akik vélhetőleg maguk is egyenként jogosultak lennének lekérni, viszont jóval többen vannak, mint négyen? Ennek a kérdésnek az eldöntése konkrétabb szabályozást igényel.

A javaslat a 12. §-ban módosítja a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvényt (a továbbiakban: Mt.) Ebben a rendelkezésben is a jogbiztonságot veszélyeztető jogértelmezési problémát látok, tekintettel arra, hogy a javaslatban foglalt jelenlegi, pontatlan meghatározásból fakadóan („szabadidővel, szórakozással, sportolással összefüggő szolgáltatást nyújtó munkáltató”) nem azonosítható egyértelműen, hogy pontosan mely munkáltató tartozik a rendelkezés hatálya alá. Így akár nagyon széles körűen is értelmezhető a rendelkezés, amely szerint minden, szabadidővel, szórakozással, sportolással bármilyen módon összefüggő szolgáltatást nyújtó munkáltató, mely munkavállalója számára tilos munkaviszony létesítése a felsorolt bűncselekményt elkövetett személlyel. Ezen hiányosság kiküszöbölhető lenne pl. pontosan, akár TEÁOR szám alapján a jogszabályban vagy annak mellékletében meghatározott tevékenységi kör rögzítésével.

A munkaviszony létesítési és fenntartási tilalomhoz szorosan kapcsolódó kérdés továbbá az átmeneti rendelkezések hiánya. Noha a javaslat csupán az Mt. 44/A. § (1) bekezdését módosítja, a hatályos (2) bekezdés alapján egyértelmű, hogy az (1) bekezdésben meghatározott tilalom nem csupán a munkaviszony létesítésére, hanem annak fenntartására is vonatkozik. Ebből fakadóan, a javaslat elfogadása esetén egyes, jelenleg jogszerűen foglalkoztatott munkavállalók munkaviszonyának azonnali hatállyal történő megszüntetése is a munkáltató jogi kötelezettsége lesz, tekintettel arra, hogy a javaslat nem tartalmaz átmeneti rendelkezéseket, amely ezt a helyzetet egyértelműen (pl. a törvény hatályba lépését követően létesített munkaviszonyokra) tekintettel rendezné, megítélésem szerint e tekintetben a jogalkotásról szóló törvény szabályozási átmenetre vonatkozó rendelkezései sem nyújtanak elégséges megoldást.

Végül, a javaslat 22. §-ával kapcsolatban jelzem, hogy nem látom azonosítható alkotmányos indokát annak, hogy a javaslat a kormányzati szolgálati jogviszonyban foglalkoztatottak tekintetében a foglalkoztatást kizáró szabályokat bővíti, a közszférában foglalkoztatott, de más, ágazati foglalkoztatási törvények hatálya alá tartozó személyi kör tekintetében azonban ezen szigorítást mellőzi. E megkülönböztetés indokainak tisztázása szükséges.

Ugyanitt az átmeneti rendelkezések hiánya álláspontom szerint az Mt.-vel összefüggésben az előzőekben ismertetett jogalkalmazási problémákhoz vezethet.

Kérem észrevételeim szíves figyelembe vételét.

A fentiekben jelzett követelményrendszer, így különösen az általános adatvédelmi rendelet rendelkezéseinek érvényesítését a szabályozásban arra tekintettel is indokoltnak tartom, hogy az Európai Unió Bíróságának következetes gyakorlata [2018. december 4-i ítélet, C-378/17, 38. bekezdés] a tagállami jogalkalmazókra, így a bíróságokra és más állami (adatkezelő) szervekre (pl. a bünyügyi nyilvántartó szervre), valamint a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságra az alábbi kötelezettséget rója:

„Amint azt a Bíróság több alkalommal kimondta, ezen, az uniós joggal ellentétes nemzeti jogszabályok alkalmazásának mellőzésére vonatkozó kötelezettség nemcsak a nemzeti bíróságokat terheli, hanem az uniós jogot hatáskörének keretei között alkalmazni hivatott minden

állami szervet is, ideértve a közigazgatási hatóságokat (lásd ebben az értelemben: 1989. június 22 i Costanzo ítélet, 103/88, EU:C:1989:256, 31. pont; 2003. szeptember 9 i CIF ítélet, C 198/01, EU:C:2003:430, 49. pont; 2010. január 12 i Petersen ítélet, C 341/08, EU:C:2010:4, 80. pont; 2017. szeptember 14 i The Trustees of the BT Pension Scheme ítélet, C 628/15, EU:C:2017:687, 54. pont).

Budapest, 2021. május 28.

Tisztelettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár